

LIPERIN SEURAKUNTA
Kirkkoneuvosto

§

sivu

Kokouspöytäkirja 13.10.2021, nro 9/2021

89	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	135
90	Pöytäkirjantarkastajat	135
91	Työjärjestyksen hyväksyminen	135
92	Kanttorin viran täyttäminen	136
93	Kirkkoneuvoston ohjesääntö	137
94	Tuloveroprosentti vuodelle 2022	139
95	Ilmoitusasiat ja muut asiat	141
96	Kokouksen päättäminen	142

PÖYTÄKIRJAN NRO 9/2021

KOKOUSAIKA 13.10.2021 klo 17.00–17.43

KOKOUSPAIKKA Pappila-virastotalo

LÄSNÄ OLLEET
JÄSENET

Jari Uimonen	puheenjohtaja
Riikka Saukkonen-Pietarinen	varapuheenjohtaja
Jouni Hyttinen	jäsen
Kyösti Hämäläinen	jäsen
Mirja Kotivaara	jäsen
Sirpa Naumanen	jäsen
Hanna-Leena Puhakka	jäsen
Lauri Volmanen	jäsen

POISSA

MUUT LÄSNÄ
OLLEET

Mikko Kaskiniemi	kirkkovaltuuston pj., saapui klo 17.30 §:n 92 aikana
Harri Nousiainen	taluspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä

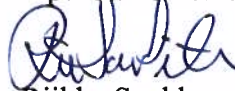
ALLEKIRJOITUKSET

Jari Uimonen
puheenjohtaja

Harri Nousiainen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJA ON
TARKASTETTU

Liperissä 13.10.2021

Riikka Saukkonen-Pietarinen
pöytäkirjantarkastaja

Jouni Hyttinen
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA ON OLLUT
YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Liperin seurakunnan kirkkoherranvirastossa ajalla
15/10 - 15/11 2021 viraston aukioloaikoina.

Harri Nousiainen
taluspäällikkö

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kn 89 § KL 7 luku 4 § 1 mom.:

”Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.”

KJ 9 luku 1 § 1–2 mom.:

”Kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Kirkkoneuvosto kokoontuu myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Samalla on kokouksesta ilmoitettava myös kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.”

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle 6.10.2021.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAT

Kn 90 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Riikka Saukkonen-Pietarinen ja Jouni Hyttinen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Kn 91 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KANTTORIN VIRAN TÄYTTÄMINEN

Kn 92 § Kirkkoneuvosto päätti 25.8.2021 (78 §) julistaa 2. ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävän kanttorin viran haettavaksi 30.9.2021 klo 16 mennessä. Samalla kirkkoneuvosto päätti nimetä haastatteluryhmän (Ulla Pitkänen (pj.), Pentti Hyttinen, Lauri Volmanen ja Hanna-Leena Puhakka) ja valtuuttaa haastatteluryhmän valitsemaan hakijoista haastatteluun kutsuttavat ja tekemään valinnasta ehdotuksen kirkkoneuvostolle.

Määräaikaan mennessä virkaa haki kaksi henkilöä: MuM Talvikki Attila-Pekonen ja muusikko (AMK) Ilari Halonen. Halosella ei ole ko. virkaan vaadittavaa tutkintoa.

Haastatteluryhmä päätti kokouksessaan 8.10.2021 yksimielisesti esittää B-kanttorin virkaan ainoaa pätevää hakijaa, Talvikki Attila-Pekosta.

Hakemuksiin liitteineen voi tutustua ennakkoon taloustoimistossa. Hakemukset liitteineen ovat nähtävänä myös kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Suorittamansa kokonaisarvioinnin (hakijan koulutus, kokemus ja sopivuus tehtävään) kirkkoneuvosto valitsee kanttorin virkaan MuM Talvikki Attila-Pekosen 1.12.2021 alkaen. Palkkaus määräytyy vaativuusryhmän 601 mukaisesti, peruspalkka 2 887,02 €/kk. Lisäksi maksetaan kokemuslisää kokemuksen määrästä riippuen. Viranhaltijan virkapaikka on Pappila-virastotalo. Valinta on ehdollinen siihen saakka, kunnes valittu toimittaa hyväksyttävän lääkärintodistuksen terveydentilastaan sekä esittää pyydetyn rikosrekisteriotteen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KIRKKONEUVOSTON OHJESÄÄNTÖ

Kirkkoneuvosto 25.5.2021:

Kn 60 § Nykyinen voimassa oleva kirkkoneuvoston ohjesääntö hyväksyttiin kirkkovaltuustossa 17.12.2013. Tuomiokapituli vahvisti ohjesäännön 10.4.2014.

Kirkkovaltuusto hyväksyi 17.12.2019 uuden kirkkoneuvoston ohjesäännön ja alisti sen tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Ohjesääntöä ei ole vahvistettu, koska ohjesäännön perustana olleet uusi kirkkolaki ja uusi kirkkojärjestys eivät saaneet eduskunnan hyväksyntää. Kirkkolain ja kirkkojärjestyksen kokonaisuudistus on uudelleen valmisteltavana.

Nyt esitetyt muutokset/lisäykset kirkkoneuvoston ohjesääntöön on tehty vuoden 2014 ohjesääntöön. Muutokset/lisäykset koskevat mm. kirkkoneuvoston jäsenmäärää ja sähköiseen kokoukseen liittyviä asioita.

Sähköisiä kokouksia koskeva kirkkolain muutos (200/2021) tuli voimaan 15.3.2021. Nyt ohjesäännössä otetaan huomioon sähköisten kokousten järjestämismahdollisuus sekä mahdollisuus sähköiseen kokoukseen.

Ohjesäännön muutokset on voimaan tullakseen alistettava hiippakunnan tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Kirkkoneuvoston ohjesääntö on liitteenä 2. Muutokset/lisäykset on merkitty punaisella värillä.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle

- 1) että kirkkovaltuusto hyväksyy kirkkoneuvoston ohjesäännön liitteen 2 mukaisesti
- 2) että kirkkovaltuusto alistaa ohjesäännön tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kirkkovaltuusto 15.6.2021:

Kv 22 § Kirkkoneuvoston ohjesääntö on liitteenä 4. Muutokset/lisäykset on merkitty punaisella värillä.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kirkkoneuvosto 13.10.2021:

Kn 93 § Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli päätti 30.9.2021 (41 §) jättää Liperin seurakunnan kirkkovaltuuston 15.6.2021 hyväksymän kirkkoneuvoston ohjesäännön lainvastaisena vahvistamatta.

Päätöksen mukaan seurakunnan tulee muuttaa ohjesäännön 11 §:n 2 momentin 6 kohta seuraavasti: kiinteää omaisuutta koskevasta vuokrasopimuksesta, jos sitä ei ole alistettava sekä muusta vuokra- ja käyttösopimuksesta.

Kirkkoneuvoston ohjesääntö on liitteenä 1.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle

- 1) että kirkkovaltuusto hyväksyy kirkkoneuvoston ohjesäännön liitteen 1 mukaisesti
- 2) että kirkkovaltuusto alistaa ohjesäännön tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TULOVEROPROSENTTI VUODELLE 2022

Kn 94 § Kirkkolaki 15 luku 2 § 3 mom.:
”Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella.”

Liperin seurakunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2002 lähtien 1,6.

Heinäveden seurakunnan tuloveroprosentti on 1,8.

Oheismateriaalina tuloslaskelmat vuoden 2020 tilinpäätöstiedoilla ja vuoden 2021 talousarvion tiedoilla. Laskelmissa on verotulojen osalta esitetty nykyisten tuloveroprosenttien (Liperi 1,6 ja Heinävesi 1,8) lisäksi vaihtoehdot, jos tuloveroprosentit olisivat olleet molemmissa seurakunnissa 1,6, 1,7 tai 1,8.

Tilinpäätöksien 2020 yhdistetty tuloslaskelma (veroprosentit Liperi 1,6 ja Heinävesi 1,8) osoittaa n. 72 000 euron ylijäämää. Tulee kuitenkin huomata, että vuoden 2020 tilinpäätöksiin sisältyy n. 114 000 € toiminta-avustuksia (Liperi n. 7 000 € ja Heinävesi n. 107 000 €).

Jos tilinpäätöksissä 2020 veroprosentit olisivat olleet molemmissa seurakunnissa 1,6, tilikauden yhdistetty tulos olisi ollut n. 16 000 € ylijäämäinen.

Jos tilinpäätöksissä 2020 veroprosentit olisivat olleet molemmissa seurakunnissa 1,7, tilikauden yhdistetty tulos olisi ollut n. 160 000 € ylijäämäinen.

Jos tilinpäätöksissä 2020 veroprosentit olisivat olleet molemmissa seurakunnissa 1,8, tilikauden yhdistetty tulos olisi ollut n. 304 000 € ylijäämäinen.

Vastaavasti jos tehdään suuntaa antava laskennallinen vertailu talousarvion 2021 luvuilla, päädytään seuraaviin tilikauden tuloksiin:

- tilikauden alijäämä n. 126 000 €, veroprosentit Liperi 1,6 ja Heinävesi 1,8
- tilikauden alijäämä n. 184 000 €, veroprosentit molemmissa 1,6
- tilikauden alijäämä n. 39 000 €, veroprosentit molemmissa 1,7
- tilikauden ylijäämä n. 107 000 €, veroprosentit molemmissa 1,8.

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen ja eläketulojen kehitys ja niitä saavien määrä.

Liperin ja Heinäveden seurakuntien yhdistetty tilinpäätös vuodelta 2020 toiminta-avustukset vähennettynä osoittaa n. 42 000 euron alijäämää. Vuoden 2021 tulos tulee olemaan ennakoitua 126 000 euron alijäämää parempi verotulojen ennakoitua paremman kehityksen vuoksi.

Vaikka kirkon taloudessa tapahtuu selkeä käänne huonompaan suuntaan

ennusteiden mukaan mahdollisesti jo vuonna 2025, voisi uusi laajeneva Liperin seurakunta ainakin aloittaa vielä entisellä 1,6 tuloveroprosentilla.

PÄÄTÖSEHDOTUS (tal.pääll.): Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että kirkkovaltuusto vahvistaa vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 1,6.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Mikko Kaskiniemi saapui kokoukseen klo 17.30 asian käsittelyn aikana.

ILMOITUSASIAT JA MUUT ASIAT

- Kn 95 § Kirkkoherran viranhaltijapäätökset:
14 § MuK Markus Ratilaisen palkkaaminen hoitamaan Liperin seurakunnan
3. kanttorin virkaa (C-virka) ajalle 1.1.–31.12.2022
15 § Vuosiloman myöntäminen talouspäällikkö Harri Nousiaiselle ajalle
ajalle 19.–25.10.2021

Taluspäällikön viranhaltijapäätökset:

45 § Päätös maksuvapautuksesta

- * Hautausmaiden katselmus 5.10.2021 -pöytäkirja, liite 2
- * Kirkkolahden aluesuunnitelmaluonnos
- * Oili Lehtimäen testamentti

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa
saatetuiksi ja toteaa, ettei se käytä siirto-oikeuttaan.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kn 96 § Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.43. Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus liitettiin pöytäkirjaan.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Kirkkoneuvosto

Kokouspäivämäärä
13.10.2021

Pöytäkirjan pykälä
89–96

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p><u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u></p> <p>Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 89–91, 93–96</p>
	<p><u>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</u></p> <p>Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 92</p>
	<p><u>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</u></p> <p>Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom. mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p><u>Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n,2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n,3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>
	<p><u>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</u></p> <p>Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">• Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto <p>Käyntiosoite: Pappilantie 1, Liperi Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 92</p>
---	---

¹ Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv 0 %): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500.000 € (käyttöoikeussopimukset)

	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämistä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none">– oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi– tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä– millaista oikaisua päätökseen vaaditaan– millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132–135 §).</p> <p>Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Pappilantie 1, Liperi Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.</p>
Hankintaoikaisun sisältö	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none">– oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi– tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä– millaista oikaisua päätökseen vaaditaan– millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan. <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

	<p>ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-oikaisua koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, Helsinki Telekopio: 029 564 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksi-saantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">- valittajan nimi ja kotikunta- postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä- päätös, johon haetaan muutosta- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi- perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan</p>

	saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon.
Valitusasiakirjojen toimitaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelemäksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.